



Національний  
банк України

Результати опитування керівників  
підприємств м. Києва і Київської  
області щодо їх ділових очікувань\*

**I квартал 2020 року**

**Опитування проводилося до  
встановлення карантинних заходів**



\* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств м. Києва і Київської області в I кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

**Результати опитування підприємств м. Києва і Київської області в I кварталі 2020 року свідчать про стриманіші перспективи економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців.** Прогнозувалося помірне зростання цін та поступове послаблення девальваційних процесів<sup>1</sup>.

**У наступні 12 місяців керівниками підприємств регіону очікувалося:**

- **помірне зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** баланс відповідей – 11.8% (у IV кварталі 2020 року – 22.7%) (графік 1), у цілому по Україні – 10.4%. Найоптимістичніші очікування в підприємств переробної промисловості (баланс відповідей – 30.4%), водночас респонденти сільського господарства та будівництва прогнозували зменшення обсягів виробництва;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 66.5% респондентів очікувало, що інфляція не перевищить 6.0%, у цілому по Україні – 68.5%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвація національної валюти** дещо нижчими темпами: знецінення гривні відносно долара США очікували 69.0% респондентів (у попередньому кварталі – 73.7%), у цілому по Україні – 65.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 23.4% (у IV кварталі 2019 року – 25.7%) (таблиця). Найвищі очікування в респондентів транспорту (баланс відповідей – 28.1%), водночас підприємства енерго- та водопостачання мали песимістичні настрої: баланс відповідей «мінус» 12.5%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 30.7% (у IV кварталі 2019 року – 35.4%), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 10.8% (у попередньому кварталі – 31.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – 23.0% та 17.5% відповідно;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 11.4% (у попередньому кварталі – 17.8%). Видатки на виконання будівельних робіт зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 3.3% (у IV кварталі 2019 року – 3.6%). У цілому по Україні очікувалося зростання інвестиційних видатків: баланси відповідей – 14.1% та 2.4% відповідно. Найвищі прогнози щодо інвестиційних видатків у респондентів підприємств транспорту;
- **незначне зростання кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 3.5% (у попередньому кварталі – 10.7%) (графік 4). Найвищі очікування в респондентів підприємств будівництва (баланс відповідей – 22.2%), проте, за оцінками підприємств сільського господарства, енерго- та водопостачання й транспорту, кількість працівників зменшиться. У цілому по Україні прогнозувалося скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 3.9%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** нижчими темпами: баланси відповідей – 67.5% та 45.0% відповідно (у попередньому кварталі – 73.7% та 51.5% відповідно) (графік 6). Найвищі оцінки щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів підприємств транспорту (баланс відповідей – 59.4%). За оцінками 52.5% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатиме вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 31.3% і 58.0% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 40.5% і 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

**Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежували** нестабільна політична ситуація, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит (графік 5).

**Очікувалося зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планували брати кредити (48.5% опитаних), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 10). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 11).

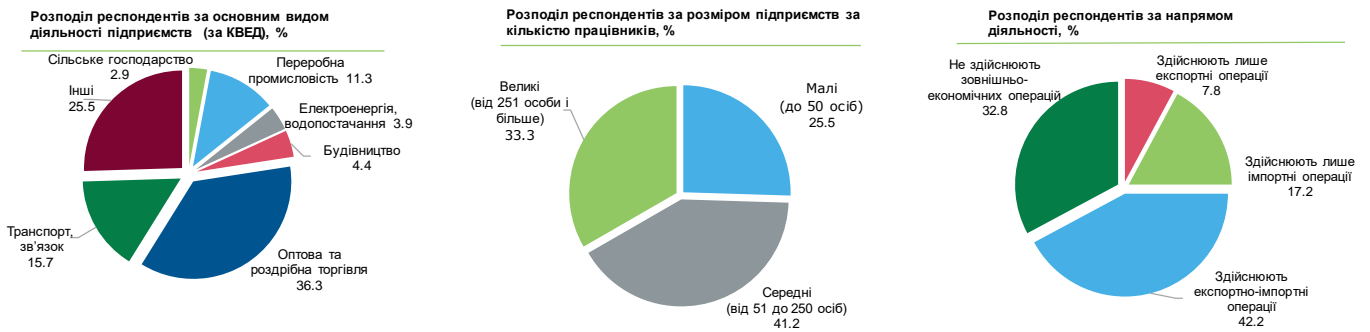
**95.1% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.6%).

**Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):**

- **поточний фінансово-економічний стан добрий:** баланс відповідей – 31.4% (у IV кварталі 2019 року – 19.2%), у цілому по Україні – 9.7%. Найвищі оцінки в підприємств сільського господарства (50.0%);
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 1.3% (у IV кварталі 2019 року – 4.2%);
- **зберігається дефіцит виробничих потужностей.** Підприємства неспроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – «мінус» 2.5% (у IV кварталі 2019 року – «мінус» 12.3%).

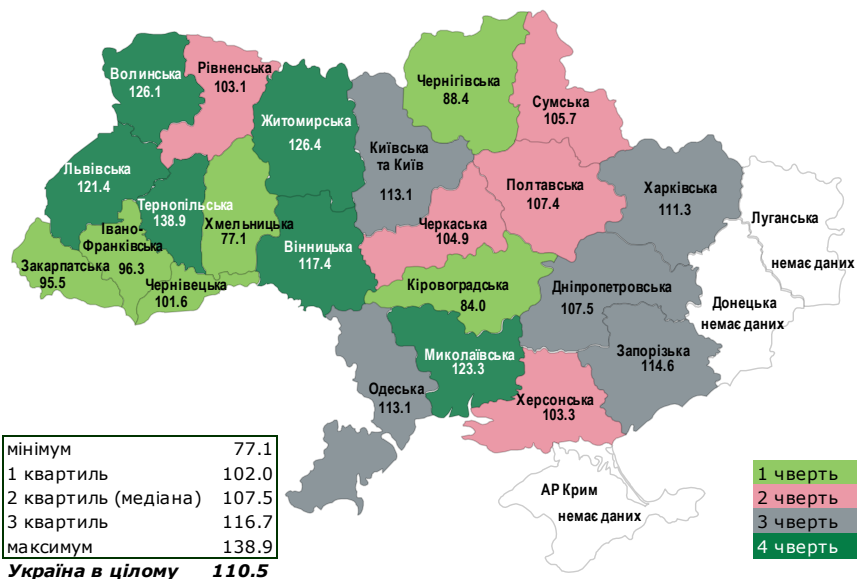
<sup>1</sup> Опитування проводилося до встановлення карантинних заходів.

Паспорт вибірки<sup>2,3</sup>



- період проведення – 04 лютого – 04 березня 2020 року;
- опитано всього 204 підприємства;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями<sup>4</sup>, %



\*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;  
\*\*медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	24.0	29.4	25.2	25.7	23.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	41.6	38.0	32.4	35.4	30.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	12.0	9.8	11.4	3.6	-3.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	21.8	25.5	22.6	17.8	11.4
кількості працівників	9.9	17.5	15.0	10.7	3.5

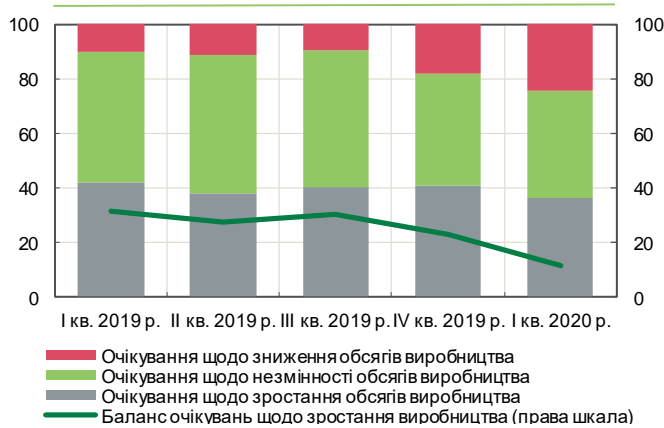
<sup>2</sup> Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

<sup>3</sup> В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

<sup>4</sup> Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

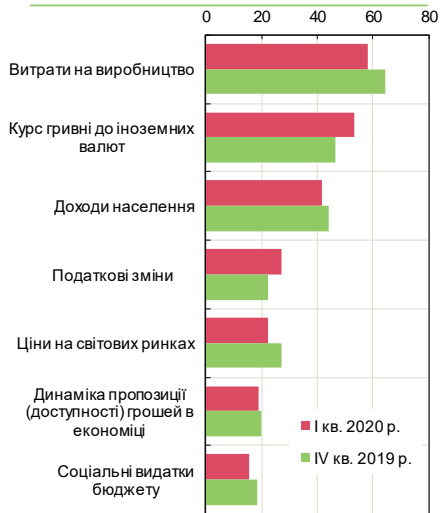
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей



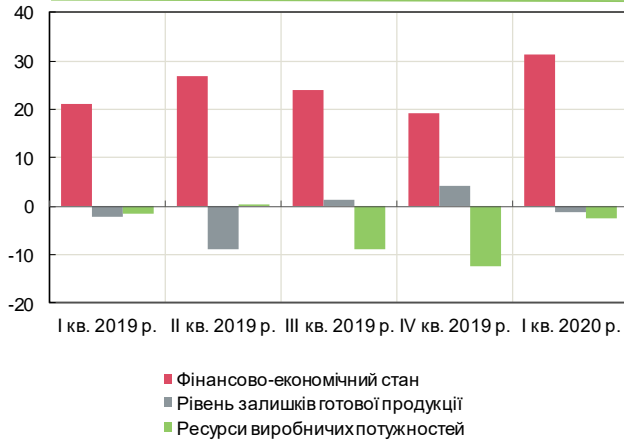
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей



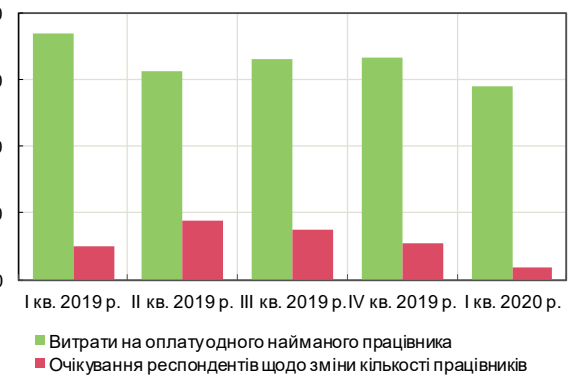
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей



Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей



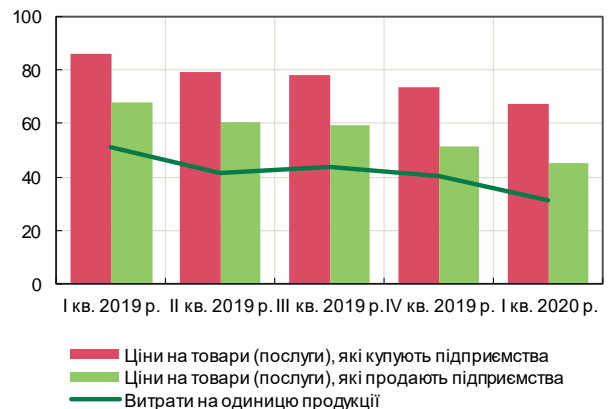
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей



Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей





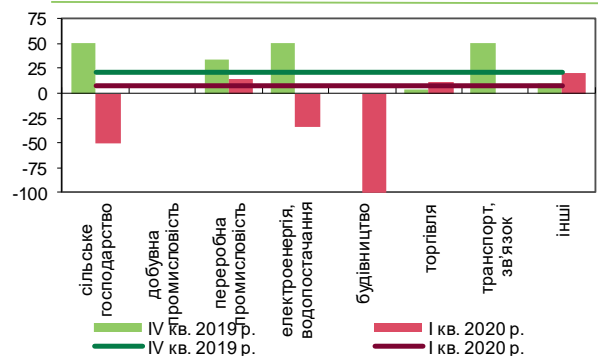
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



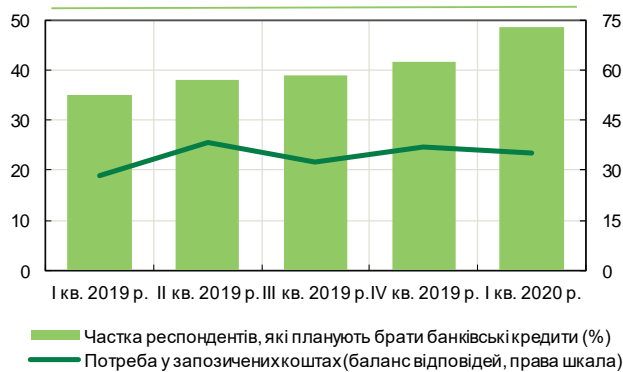
Графік 8

Динаміка очікувань обсягів іноземних інвестицій у наступні 12 місяців підприємствами, які їх залучають,



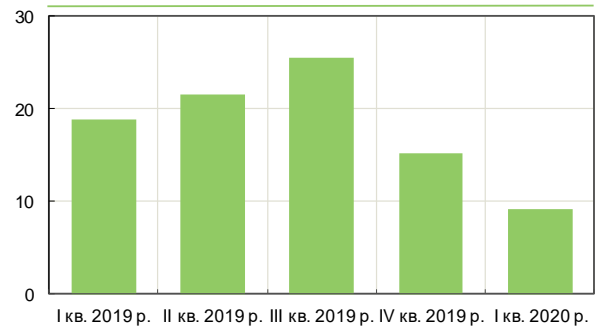
Графік 9

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 10

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей\*



\*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 11

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

